

Справедлива вартість патенту може бути досить слабко пов'язана із витратами на його розробку. Існує багато прикладів, коли із дуже скромним бюджетом робляться комерційно успішні розробки.

Найчастіше для оцінки вартості патентів використовується дохідний підхід, який дозволяє розрахувати вартість об'єкта, що оцінюється, ґрунтуючись на аналізі потенційних доходів, які може отримати правовласник від використання свого винаходу. Тобто, ці методи пов'язують величину вартості та комерційну ефективність патенту, що оцінюється.

Існуючі методи дозволяють оцінити навіть вартість патентів на винаходи, які ще не впроваджені і не використовуються. Патент на такий винахід можна оцінити, якщо існує ясна перспектива комерційного використання цього винаходу в існуючих технологічних і ринкових умовах. В даному випадку оцінка базуватиметься на обґрунтованому прогнозі доходів від комерційного використання об'єкта інтелектуальної власності, що захищається патентом.

Список використаних джерел:

1. Перерва П.Г., Борзенко В.І., Кобелева Т.О. Інтелектуальна власність: магістерський курс: підручник. Харків: НТУ «ХПІ», 2019. 1002 с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/286988829.pdf>
2. Перерва П.Г., Нагі С., Кобелева Т.О. Оцінка впливу інноваційної, інвестиційної та маркетингової політики підприємства на рівень конкурентоспроможності // *Вісник НТУ «ХПІ» (екон. науки) : зб. наук. пр.* Харків : НТУ "ХПІ", 2018. № 15 (1291). С. 89-94. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/36346>
3. Pererva P.G., Kocziszky G., Szakaly D., Veres Somosi M. (2012) Technology transfer / P.G.Pererva., Kharkiv-Miskolc: NTU «KhPI». 668 p.
4. Кобелева Т.О., Витвицька О.Д., Перерва П.Г., Ковальчук С.В. Стратегічне управління розвитком підприємства на засадах інтелектуальної власності // *Вісник НТУ "ХПІ" (економічні науки) : зб. наук. пр.* Харків : НТУ "ХПІ", 2022. № 1. С. 52-57. URL: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/60492>
5. Перерва П.Г., Нагі С., Кобелева Т.О. Оцінка впливу інноваційної, інвестиційної та маркетингової політики підприємства на рівень конкурентоспроможності // *Вісник НТУ «ХПІ» (екон. науки) : зб. наук. пр.* Харків : НТУ "ХПІ", 2018. № 15 (1291). С. 89-94. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/36346>
6. Pererva P.G., Kocziszky G., Somosi Veres M., Kobieliava T.O. Compliance program: [tutorial]. Kharkov-Miskolc : LTD «Planeta-prynt», 2019. 689 p.
7. Перерва П.Г., Кобелева Т.О. Формування системи моніторингу підприємницької діяльності підприємства // *Економіка: реалії часу: електрон. наук. вид.* 2023. № 1 (65). С. 5-11. URL: <https://economics.net.ua/files/archive/2023/No1/5.pdf>

ПІДВИЩЕННЯ ЕКОНОМІЧКОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

О.П. Петренко, к.е.н., доцент

І.П. Жечева, магістрантка

Одеський державний аграрний університет, м. Одеса

Будь-яке підприємство своєю метою ставить отримання прибутку, тому підвищення ефективності управління таким підприємством є актуальним в умовах сталого розвитку.

З погляду Гречко А.В. та Балагир Б.В. «...Одним із основних завдань функціонування підприємства є забезпечення його ефективності» [1].

Погребняк А.Ю. та Медведєва А.Д. акцентують увагу на тому, що «...в сучасних умовах господарювання для розвитку підприємства і збільшення прибутку необхідно

максимальне використання всіх наявних ресурсів: економічних, фінансових, організаційних, кадрових, технічних тощо» [2].

Деякі автори відмічають, що «...Оцінка економічної ефективності діяльності підприємства на основі показників, що дають характеристику результативності різних аспектів господарської діяльності підприємства, дозволяє не тільки з'ясувати, яким способом одержаний даний результат, але і віднайти шляхи її підвищення» [3].

Тому для оцінки ефективності діяльності мікропідприємства ФГ «КОЛОС-2006» Білгород-Дністровського району Одеської області ми скористалися функцією Харрінгтона (табл.1).

Таблиця 1- Розрахунок інтегрального показника оцінки ефективності управління виробничою діяльністю ФГ "КОЛОС-2006"

Показник	2020р.	2021р.	2022р.	2022р. до 2020р. (+;-)
Витрати на 1 грн. продукції	0,98	0,67	0,71	-0,27
Фондовіддача	0,75	5,44	3,68	2,93
Коефіцієнт придатності основних фондів	0,34	0,27	0,26	-0,07
Матеріаловіддача	0,46	0,62	0,80	0,34
Темпи зміни продуктивності праці	45,26	753,28	72,31	27,05
Оборотність запасів	0,09	0,32	0,23	0,14
Темпи зміни середньої заробітної плати	9,65	15,93	12,7	3,05

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності

Виходячи з основних показників аграрного мікропідприємства ФГ «КОЛОС-2006», слід відмітити позитивні зрушення в економічній діяльності підприємства. Спостерігаємо скорочення витрат на 1 грн. продукції в 2022 році в порівнянні з 2020 роком на 0,27 грн. Підвищення ефективності використання основного капіталу на підприємстві характеризує фондовіддача, значення якої збільшилося за дослідний період на 2,93 в.п. Також бачимо підвищення ефективності використання матеріальних ресурсів підприємство, про що свідчить збільшення показника матеріаловіддачі на 0,34 в.п. Щодо ефективності використання трудових ресурсів, слід відмітити збільшення продуктивності на 27,05 в.п. та незначне збільшення темпу зміни заробітної плати (3,05 в.п.). Серед негативних явищ слід зазначити низьке значення показника оборотності запасів, яке менше нормативного значення. Не дивлячись на збільшення показника в динаміці, причиною такого значення цього показника може бути недостатнє забезпечення оборотними запасами на підприємстві, що може привести до перебоїв в операційному циклі.

За результатами розрахунків можемо прослідити значення функції Харрінгтона на рис. 1.

Прослідковуючи динаміку зміни значень інтегрального показника ефективності управління виробничою діяльністю ФГ "КОЛОС-2006", слід відмітити його позитивне значення, яке збільшується на протязі дослідного періода з 1,24 пункти в 2020 році до 4,62 пункти в 2022 році. Це свідчить про достатньо ефективне управління виробничою діяльністю на підприємстві.

Отже, на підприємстві діагностовано достатній рівень економічної ефективності, проте слід відмітити і недоліки в ефективному управлінні запасами підприємства та незначний рівень зменшення ефективності управління основним капіталом підприємства. Тому, для подальшого підвищення економічної ефективності, необхідно застосовувати цілісну систему організаційно-технічних та фінансових заходів.

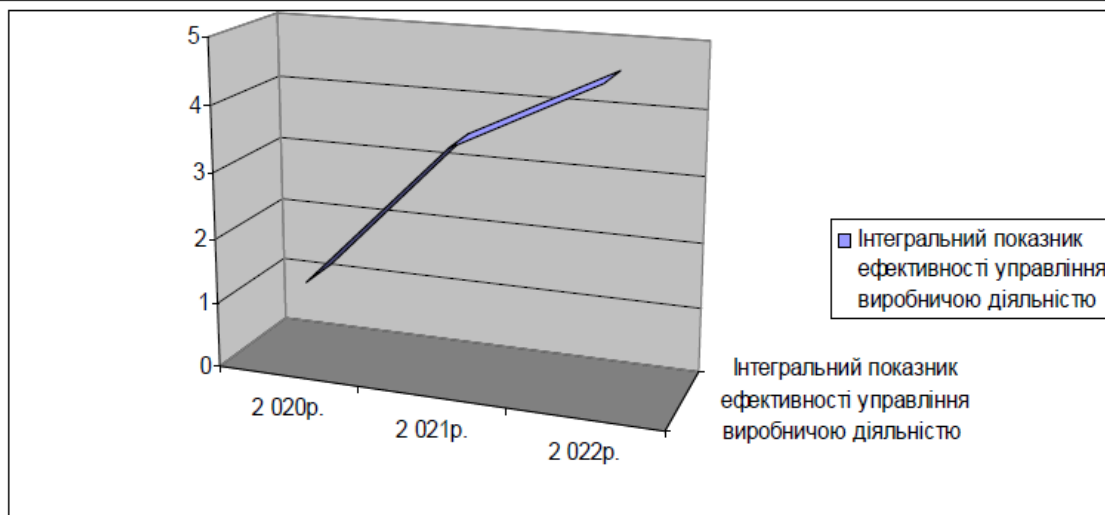


Рис.1. Інтегральний показник ефективності управління виробничою діяльністю ФГ "КОЛОС-2006"

Джерело: побудовано авторами

Серед таких заходів можна запропонувати:

- регулювання тривалості виробничого та фінансового циклів, оскільки оборотність поточних активів збільшується зі зменшенням тривалості виробничого і фінансового циклів;
- впровадження на підприємстві методики оптимального вкладення коштів у запаси матеріалів і покупних виробів;
- встановлення прогресивних норм витрати сировини, матеріалів та палива;
- систематична перевірка стану складських запасів;
- зменшення періоду обороту дебіторської заборгованості;
- зменшення періоду обороту авансів за матеріали, тобто скорочення часу між оплатою матеріалів та їх надходженням на підприємство.

Список використаних джерел:

1. Гречко А. В., Балагир Б. В. Дослідження шляхів підвищення ефективності управління виробничою діяльністю підприємства. *Ефективна економіка*. 2016. №2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4780> (дата звернення 05.10.2023р.)
2. Погребняк А.Ю., Медведєва А.Д. Напрямки підвищення ефективності діяльності підприємства. *Сучасні проблеми економіки і підприємництва*. 2018. Випуск 21. С.191-197 URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/45282/1/SPEP-21_p191-198.pdf (дата звернення 04.10.2023р.)
3. Матвійчук Ю. В., Величко Л. А. Резерви підвищення ефективності діяльності підприємства в конкурентному середовищі. URL: http://www.confcontact.com/2016-ekonomika-i-menedzhment/1_matvijchyk.htm (дата звернення 04.10.2023р.)